

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Κατὰ νεωτέρας ἐκ τῶν ἐν Ἐπιδὸνῳ ἀσκητικῶν εἰδήσεις ἀπεκαλύφθη καὶ ἐκκαθρίσθη ἐντελῶς τὸ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο βραίνει παραλλήλως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου καὶ ἔχει μῆκος 7 περίπου μέτρων· ἐν τῷ μέσῳ δὲ ὑπῆρχον κατὰ μῆκος ἰωνικοὶ κίονες διαχωρίζοντες αὐτὸ εἰς δύο τμήματα, ἵσως δὲ κίονες ὑπῆρχον καὶ κατὰ τὴν ἐμπροσθεν πλευράν, τὴν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐντὺς αὐτοῦ, παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν ὑπάρχει τὸ ἀποκαλυφθέν φρέαρ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εὐρέθησαν αἱ δύο ἐκεῖνοι περίφημοι στῆλαι, ἐν αἷς εἶναι καταγεγραμμένα τὰ ἱάματα τῶν ἀσθενῶν.

Παρὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀπεκαλύφθη μεγάλη κλίμαξ ἐκ δεκαπέντε βραχίδια, δι' ἧς ἀνῆρχετο τις ἀπὸ τῆς πεδιάδος τοῦ ἱεροῦ ἐπὶ λεκανοπέδιον, ἐν ᾧ εἴτε τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἡ θόλος τοῦ Πολυκλείτου. Διὰ τῆς κλίμακος ταύτης θὰ ἀνῆλθεν ὁ ἐξ Ἀργεὺς ἐρχόμενος πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἱεροῦ Πausanias, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πρῶτον ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ὀλίγου βήματος ἀπέχοντος ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἴτε περὶ τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ ἐκάθευδον οἱ ἀσθενεῖς, καὶ περὶ τῆς θόλου. Ἐκ τῶν τοπογραφικῶν τούτων λόγων ὁρμώμενος ὁ κ. Π. Καββαδίας καὶ ἔτι ἐκ τῆς μορφῆς καὶ διατάξεως τοῦ οἰκοδομήματος συμπεραίνει ὅτι τὸ ἀνωτέρω οἰκοδόμημα εἶναι ἐκεῖνο ἐν ᾧ ἐκάθευδον οἱ ἀσθενεῖς, ἥτοι τὸ νοσοκομεῖον.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑΙ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

Ἐν μιᾷ τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Γαλλικῆς ἀκαδημείας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ γραμμάτων ὁ κ. Γουσταῦος Σλουμβέργερ γνωστὸς τοῖς Ἑλλησιν ἀνγνώσταις διὰ τὰς νομισματικὰς αὐτοῦ μελέτας τὰς ἀνφερομένας εἰς τὴν μεσαιωνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν ἀνέγνω ὑπόμνημα περὶ τεσσάρων βυζαντινῶν σφραγίδων λίαν περιέργων.

Ἡ μία τῶν σφραγίδων τούτων ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν + ΓΑΒΡΙΗΛ ΕΞΟΥΣ ΙΟΚΡΑΤΟΡ ΑΛΑΝΙΑΣ. Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς Βασιλείου τάξεως τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, ἐπὶ κεφαλῇ τῶν ἡγεμόνων καὶ ὑποτελῶν τῇ Βυζαντινῇ αὐτοκρατορίᾳ ἦσαν ὁ ἐξουσιαστής ἢ ἐξουσιοκράτωρ Ἀλανίας, ὁ ἐξουσιαστής Ἀβαγίας καὶ ὁ ἐξουσιαστής Ἀλβανίας. Οἱ ἡγεμόνες οὗτοι ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν ἦσαν ἀληθεῖς κυρίαρχοι, χαλαρότατοι δὲ δεσμοὶ ὑποτελείας συνέδεον αὐτοὺς μετὰ

τοῦ Βυζαντίου· ὁ τίτλος δὲ τοῦ ἐξουσιαστοῦ ἦν προφανῶς ἀνώτερος τοῦ ἀρχοντος. Τὴν Ἀλανίαν περιεποιοῦντο ἰδιαιτέρως οἱ Βυζαντινοὶ διότι ἦτο μίξ τῶν πολεμικωτέρων τοῦ Καυκάσου χωρῶν, ἐν καίρῳ δὲ πολέμου ἠδύνατο νὰ πηράσῃ εἰς τὸ κράτος δύνκμιν τριακοντακισχιλίων ἱππέων. Ἐξουσιοκράτορας Ἀλανίας δὲν γινώσκομεν, πλὴν δὲ τοῦ Γαβριήλ τούτου, ὅστις κατὰ πρῶτον γίνεται γνωστὸς διὰ τῆς σφραγίδος ταύτης, Ἄννα ἡ Κομνηνὴ ἀναφέρει τὸν ἐξουσιοκράτορα Ἀλανίας Ῥωσμίην.

Ἡ δευτέρα σφραγὶς εἶναι τοῦ αὐτοῦ Μιχαήλ δουκὸς καὶ βεσάρχου Βασπρακάν. Ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Βασιλείου τάξεως ἀναφέρεται ὁ πρίγκηψ τοῦ Βασπρακάν ὡς ὁ πρῶτος μεταξὺ τῶν ἄρμενίων ἡγεμόνων καὶ πρίγκηπων μετὰ τὸν βασιλέα τῆς Ἀρμενίας. Τὸ Βασπρακάν δὲ ἢ Βασπουρακάν ἦν ἡ σημαντικωτέρα ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς μεσημβρίαν τῆς λίμνης Βάν, μέχρι πέραν τοῦ Ἀράξου, ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἀτροπατηνῆς. Πολλῶν ἡγεμόνων τοῦ Βασπουρακάν τὰ ὀνόματα διέσωσαν αἱ Βυζαντιναὶ καὶ Ἀρμενικαὶ πηγαί· τὸ τοῦ Μιχαήλ ὅμως τούτου τὸ ὄνομα τὸ πρῶτον νῦν ἡμῖν ἐκ τῆς σφραγίδος τοῦ κ. Σλουμβέργου καθίσταται γνωστόν.

Ἡ τρίτη σφραγὶς φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν· ΚΕ ΒΘ ΤΗ ΣΗ ΔΟΥΛΗ ΘΕΟΦΑΝΟΥ ΑΡΧΟΝΤΗΣ Η ΡΩΣΙΑΣ ΤΗ ΜΟΥΖΑΛΩΝΗΣ Η. Ἡ σφραγὶς αὕτη εἶναι ἐν τῶν σπουδαιοτέρων μνημείων τῆς ἐποχῆς καὶ τὸ μόνον ἕως ἐφ' οὗ ἀναφίνεται ὁ τίτλος ἀρχων ἢ ἀρχόντισσα τῆς Ῥωσίας, ὃν ἡ Βυζαντινὴ αὐλὴ ἀπέδιδεν εἰς τοὺς ἀπαγόνους τοῦ Ρωβίκ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ἀρχῆς τῶν Τσάρων. Ἡ πρώτη ἡγεμονὶς ἡ λαβούσα τὸν τίτλον ἀρχόντισσα εἶναι ἡ ἀγία Ὀλγα ἥτις ἦλθεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 955 καὶ ἐβαπτίσθη μετονομασθεῖσα Ἑλένη. Ἡ ὑπ' αὐτὴν σφραγὶς ἀνήκει εἰς τὴν ια'. ἢ τὴν ιβ'. ἑκατονταετηρίδα, ἡ δὲ Θεοφανὼ αὕτη Μουζάλωνος πάντως ὅτι ἦτο πατριάρχης Βυζαντινὴ νυμφευθεῖσα μεθ' ἡγεμόνος Ῥώσου. Τίς ὅμως καὶ ποία εἶναι ἄγνωστον καὶ μόνον τὸ ὄνομα αὐτῆς γινώσκομεν ἐκ τῆς σφραγίδος ταύτης.

Ἡ δ' σφραγὶς ἀνήκει εἰς Πέτρον ἀρχοντα Διοκλείας. Εἶναι ἡ πρώτη σφραγὶς ἥτις ἀνευρέθη τῶν ἀρχόντων τούτων τῆς Διοκλείας τῶν προκατόχων ὡς εἰπεῖν τοῦ σημερινοῦ Μαυροβουνίου. Ἡ βασιλείος τάξις ἀναφέρει τὸν ἀρχοντα Διοκλείας ὡς κατέχοντα τὴν ς'. τάξιν μετὰ τῶν ἐπὶ ταῖς κατὰ τοῦ Ἰλλυρικοῦ, ὅτινα τότε ἐθεωροῦντο ὡς ὑποτελῆ τῇ αὐτοκρατορίᾳ. Ὁ Πέτρος οὗτος ὁ ἀρχων Διοκλείας εἶνε πιθανῶς ὁ πρεσβύτερος τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Χρυσίμου οἵτινες διενεμήθησαν τὰ κράτη αὐτοῦ. Ὁ Πέτρος ἔλαβεν εἰς τὸ μερίδιόν του τὸ τμήμα τῆς Ζέντας, ὅπερ ἐκαλεῖτο καὶ Διοκλεία, ἡγεμόνευσε δὲ περὶ τὰ τέλη τῆς ι'. ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς ια'. ἑκατονταετηρίδος, ἦν σύγχρονος τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Σαμουήλ καὶ ἔσχεν ὡς διάδοχον τὸν Βλαδίμηρον· τὴν σφραγίδα δὲ ταύτην βεβαίως

μεταχειρίζετο ὁ ἄρχων Πέτρος ἐν ταῖς μετὰ τῆς Βυζαντινῆς αὐτῆς σχέσεσιν αὐτοῦ.

Τοιαῦται αἱ Βυζαντιναὶ αὐταὶ σφραγίδες λίαν ἀξιοπερίεργοι κατὰ τὰς σημειώσεις τοῦ κ. Σλουμβέργερ.

Μ. Π. Α.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΡΩΜΑΙΚΑ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ὅτε οἱ ῥωμαῖοι στρατιώται μετὰ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ἢ καὶ πλέον εὐορκῶν θητείας ἀπηλλάσσοντο τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐτύγχανον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκτίμου, ὡς ἐλέγετο, ἀφέσεως (*honesta missio*). Ἡ ἐντιμος αὕτη ἄρσις συνίστατο εἰς τὸ ὅτι οἱ οὐτετετατοί, οἱ ἀπόμυχοι δηλαδή, ἐλάμβανον ἀξιόλογα προνόμια· ἂν δὲν ἦσαν ῥωμαῖοι πολῖται, ἐγίνοντο πολῖται, ἂν ἦσαν ἡδὴ, τοῖς ἐδίδεται τὸ *ius connubii*, τὸ τῆς ἐπιγαμίας δικαίον, δι' οὗ ἀνεγνωρίζετο τὸ τοῦ πολίτου δικαίωμα εἰς τὰ τέκνα, τὰ ὅποια ἢ εἶχον ἡδὴ ἢ ἤθελον ἀποκτήσει εἰς τὸ μέλλον, οἷαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ μήτηρ.

Ταῦτα δὲ ἐπιστοποιοῦντο εἰς τὰ ἀφετήρια γράμματα (*tabulae honestae missionis*), τὰ ὅποια ἐξεδίδοντο ὑπὲρ τῶν ἀριτεμένων στρατιωτικῶν ἐκ τῶν αὐτοκρατορικῶν γραφείων κατὰ τύπους ὁρισμένους ὡς καὶ πάντα τὰ δημόσια ἔγγραφα καὶ ἐχρῆσσοντο εἰς διπλοῦν ἐπὶ δύο χαλκίνων πετάλιων. Ἀνεγράφετο δὲ ἐν τοῖς ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος ἐκδιδόμενοις ἀφετηρίοις, τὸ στρατιωτικὸν σῶμα, εἰς ὃ κινήσεν ὁ λαμβάνων τὴν ἄρσιν του, τὸ ὄνομα τῶν ὑπάρχων, τὸ τοῦ προκερέτου τῆς κοόρτης καὶ τὸ τοῦ ἀριτεμένου στρατιώτου. Ἐκ τούτων δὲ γίνεται ὁλόν ποσὸν μεγάλη εἴδησις ἢ σημασία, ἥν ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ ἔχουσι τὰ μνημεῖα ταῦτα. Διότι τότε ἀκριβεῖς χρονολογικοὶ κατὰ τόπους προσδιορισμοὶ καὶ τόσων ὀνομάτων διάσωσις δὲν εἶναι βέβαια μικρὸν τι πρᾶγμα.

Μέχρι τοῦ ἔτους 1881 ὅτε ὁ Ἀθ. de Ceuleneer ἐξέδωκεν ἐν Liège τῆς Βελγικῆς τὴν ἐκυτοῦ *Notice sur un diplôme militaire de Trajan trouvé aux environs de Liège* (εἰς 8ον, 65 σελ.), ἦσαν ἐκ συνόλου γνωστὰ ἐβδόμηκοντα καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀφετήρῃ, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ de Ceuleneer ἐκδοθέντος. Ἐκτοτε δὲν περιῆλθεν εἰς γνῶσιν ἡμῶν ἂν εὐρέθη καὶ ἄλλο πλὴν ἐκείνου, περὶ οὗ εὐθὺς θὰ διηλάθωμεν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 5 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους τούτου τῆς ἐν Παρισίαις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὁ κ. E. Desjardins ὑπέδειξεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν δύο κομμάτια ἀφετηρίου στρατιωτικοῦ ῥωμαϊκοῦ εὐρεθέντος μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Μασπερώ ἐν Κοπτῶ τῆς Αἰγύπτου, ἀποκειμένου δὲ ἐν τῷ ἐν Βουλᾷ μουσεῖῳ. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἔχει ἐκδοθῆ τῇ 9 Ἰουνίου 83, ἀναφέρεται δὲ ὅχι εἰς ἀπλοῦν στρατιώτην, ἀλλ' εἰς κεντρῶνα ἥτοι ἐκατόνταχον. Ἐβασίλευε δὲ τότε ἐν Ρώμῃ ὁ Δρακετιανὸς καὶ εἶχε τύχει τὸ δεύτερον τῆς δημόσιας ἐξουσίας. Ἦσαν εἰς ἡμᾶς

ἕως τώρα γνωστοὶ οἱ δύο ὑπατοὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 83 καὶ οἱ δύο διὰ τῶ 84 προαποδειγμένοι, ἀλλὰ δὲν ἦταν καὶ οἱ *suffecti* οἱ διαδεχθέντες τοὺς τοῦ ἔτους 83 ἀρχομένου. Οὗτοι λοιπὸν οἱ δεύτεροι τοῦ ἔτους 83 ὑπατοὶ ἀναγράφονται ἐν τῷ ἀφαιτηρίῳ τῆς Κοπτοῦ, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ ὀνόματά των περιῆλθον εἰς ἡμέας κολωβά' τοῦ πρώτου ἐτώθη μόνον τὸ *Juliano*, ἐκ δὲ τῶν τριῶν ὀνομάτων τοῦ δευτέρου . . . *one Frucio Homullo*. Πλὴν τοῦτου μᾶς δίδει πληροφορίας τὸ ἀρχαιολογικὸν ἐκεῖνο μνημεῖον ἄξιον λόγου περὶ τοῦ ἐν ἔτει 83 μ. Χ. σταθμεύοντος ἐν Αἰγύπτῳ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦ προκρέκτου τῆς κοόρτεως εἶναι Φαῦτος, ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ κεντυρίωνος, ὑπὲρ οὗ καὶ ἔχουσιν ἐκδοθῆ τὰ γράμματα, κατ' ἀρχιερατικὴν πτώσιν ὄντος, διετώθησαν μόνον τὰ γράμματα . . . *no Ch* . . . ο . . .

Σ Κ Σ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡνώχθη ἐν τῷ Μετσοβείῳ Πολυτεχνείῳ πρὸς χρῆσιν τοῦ κοινῶ καὶ νέκ αἰθουτὰ ἐκ τῶν συλλογῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἡ αἴθουσα αὕτη περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς συλλογὰς. Καὶ πρῶτον μὲν συλλογὴν πηλίνων εἰδωλίων καὶ ἄλλων πηλίνων ἀντικειμένων ἐκ διαφόρων προσλεύσεων, ἐν αἷς διακρίνεται ἡ καλὴ συλλογὴ τῶν τεναγραίων κορῶν ἐκ χιλίων διακοσίων περίπου ἀποτελουμένη. Πλὴν δὲ τούτων εἶναι καὶ ἄλλαι συλλογαὶ περιέργων πηλίνων εἰδωλίων ἐξ Αἰγίνης, Τεγέας, Μεγάρων καὶ Μυρίνης τῆς ἐν Αἰολίδι. Μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν πηλίνων εἰδωλίων ἄξια πολλοῦ λόγου εἶναι ἡ συλλογὴ τῶν μολυβδίνων σταθμῶν ἥτις εἶναι μία τῶν πληρεστέρων τῶν ὑπαρχουσῶν. Μετὰ τούτων ὑπάρχει τετράμνου καὶ δίμνου καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ὑποδιακρίσεις καὶ σιδηροῦς περίεργος σταθμὸς φέρων τὴν ἐπιγραφὴν *Ἱερὸν Ἀμφιαράου*. Τὴν συλλογὴν δὲ ταύτην συμπληροῦ σείρα ἐκ βούκυντινῶν σταθμῶν. Ἐν τοῖς μολυβδίνοις ἀντικειμένοις καταριθμητέον τὴν ἐνδιχέρουσαν σείραν ἐλασμάτων ἐνεπιγράφων ἐξ Εὐβοίας, καὶ τὴν συλλογὴν τῶν ἐνεπιγράφων πετσῶν σφενδονῶν καὶ τὰ μολυβδίνων ἐλάσματα (κατάρας) ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ περίεργον μολυβδίνον ἀλτήρα ἐξ Ἐλευσίνας. Ἔπεται τρίτη ἡ συλλογὴ χαλκῶν καὶ ὀρειχαλκίνων ἀντικειμένων. Δόρατα καὶ αἰχμητὶ βελῶν, ξίφη, δορῶν σαυρωτῆρες, περικεφαλαῖαι, πέδιλα, ζῶναι καὶ στλεγγίδες. Ἔτι δὲ τρίκινον ὀρειχαλκίνον, ἀνάθημα, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν *Ξενιάδης Διοδώρου Κορίνθιος ἀνέθηκε*. Ἔτι δὲ σικύα ἱατρικὴ περὶ ἧς ἐγένετο ἄλλοτε λόγος ἐν τῷ «Παρνασσῷ» (τόμος 5'. σ. 769) καὶ ἐργαλεῖα ἱατρικὰ καὶ χειρουργικὰ καὶ ἀγγεῖα καὶ σκεύη διάφορα οἰκικῆς χρήσεως, ἀπτραγάλοι, σφοργίδες, λαβὰὶ ἀγγείων, λαβὰὶ τριπόδων, λύχναι, κάτοπτρα διάφορα Κορίνθου, Μεγάρων, Ἀθηνῶν καὶ ἀγγεῖον περίεργον φέρον περίξ τοῦ χείλους διάτρητον τὴν ἐπιγραφὴν **ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΗΛΙΟ: ΚΑ.** Ἔτι δὲ σύμβολα δικαστικὰ διάφορα,

ψηφοὶ δημόσιαι καὶ διαθήκη. Πάντων ὑπολείπεται ὁμολογούμενως ἡ συλλογὴ χαλκῶν καὶ ὀρειχαλκίων ἀγκυμακτίων ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀντικειμένων. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ἀντικείμενα εἰσὶ κατατεταγμένα λίαν εὐπρεπῶς καὶ τιμῶσι λίαν τὴν φιλοκαλίαν τῶν ἐπιμελουμένων τῶν συλλογῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τούτῃ προσωρινῶς κατετέθησαν μέχρι οὗ καταλλήλως ἰδρυθῶσιν ἐν τῷ ἐθνικῷ Μουσείῳ καὶ γλυπτὰ ἔργα ἐκ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας. Τὰ γλυπτὰ ταῦτα ἀντικείμενα εἰσὶ κεφαλὴ ἀνδρική, ἀμυζὼν ἑφιππος, ἀμαζόνες κατακείμεναι δύο, μορφὴ γυναικεῖαι δύο, κορυβὴς νίκης, τεμάχια δύο κεφαλῶν ἀμαζόνων καὶ ἄλλα μικρὰ τεμάχια.

— Ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις ἔδωκε τὴν ἀδείαν τῇ γαλλικῇ σχολῇ ὅπως ποιήσῃται ἀνασκαφὰς ἐν Λοκρίδι πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἐν Ἀμφιπόλει τῆς Ἑλατείας ναοῦ τῆς Κραναίας Ἀθηνᾶς. Πρὸς τοῦτο μετέβη αὐτόσε ὁ ἐταῖρος τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς κ. Paris μετὰ τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Σταματάκη.

— Ὁ περ' ἡμῶν διατρίβων διάστημα ἀρχαιολόγος κ. Πενρόζ, ὁ κατ' ἐντολὴν τῆς ἐν Λοιδίῳ ἐταιρίας τῶν «Φιλαρχαίων» (Dilettanti) ἀναλαδὼν τὴν δι' ἀνασκαφῶν ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ σχεδίου τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, συνοφίξει τὰ ἀποτελέσματα τῆς μέχρι τοῦδε ἐργασίας αὐτοῦ ὡς ἐξῆς:

Ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἔτι ἀνασκαφῶν, τὰς ὁποίας ἡδυνήθην μέχρι τοῦδε νὰ διεξαγάγῃ τῇ εὐμενῶς προαχωρηθείσῃ μοι ἀδείᾳ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, προέκυψε τοῦτο πρὸ πάντων τὸ ἄξιον λόγου πόρισμα, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ διάταξις τῶν τοίχων καὶ κιόνων τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός φαίνεται ἰκανῶς διάφορος παντὸς ἄλλου γνωστοῦ. Τὸ σημεῖον ἐν τούτοις εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκεται ἡ ἐργασία σήμερον ἐπιβάλλει ἡμῖν εἰσέτι μεγάλην ἐπιφύλαξιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο χρῆσις ἀνωτέρω τοῦ ῥήματος φαίνεται. Τὸ ἑκτακτον τοῦτο συνίσταται εἰς κεντρικὸν τοῖχον ἐκτεινόμενον τριάκοντα πέντε μέτρα παραλλήλως τῷ μήκει τοῦ ναοῦ, ἥτοι ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἐμφάνοντα πιθανῶς, ὅτι ὑπῆρχεν ἐκαστὸν κεντρικὴν τις κοινοστοιχίαν ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν κορυφὴν τῆς στέγης. Τὸ τεῖχος τοῦτο φαίνεται κατασκευῆς προγενεστέρης τῆς τῶν σωζομένων στηλῶν καὶ τῶν ἄλλων τοίχων, οἵτινες ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς, ἀναγκαμένης πιθανῶς εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πειπστράτου. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἐκκλύπτετο δι' ὀλιγίστου χώματος, ἐνῷ ἐδέητε νὰ σκάψωμεν μέχρι οὐκ τῶ ποδῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν λειψάνων τῶν ἄλλων. Εἰς τὸ βάθος τοῦτο εὐρομεν τὸ ἔδαφος ἐστρωμένον δι' ἀξέπτων πλακῶν, αἵτινες ἀφῆθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἄθικτοι, ἀφ' ἑτέρου ὁμοῦ ἀπεκομίσθη πᾶς ἐπὶ τούτων δεκτικὸς χρησιμοποίησεως λίθος. Πλὴν τούτων ἀνεκαλύφθησαν εἰς ἐν ἢ δύο μέρη λείψανα ἀνήκοντα προφανῶς εἰς τὸν τοῖχον τοῦ βορείου σηκοῦ, καὶ

πρὸ τινων ἡμερῶν ἔχνη τῶν μεγάλων τειχῶν τοῦ ναοῦ. Ἐκ τούτων ἔχομεν λόγους ὅπως ἐλπίζωμεν, ὅτι μετὰ πρὸςλευτὴν μιᾶς ἐβδομάδος ἢ παρὰ ταῦτα τοῦ ἐσωτερικοῦ σχεδίου τοῦ ναοῦ ἔσται πολὺ πληρεπτέρα.»

— Ἰσχύει ὁ Μύθος Κρήτης:

α Ἐνῶ ἐσχάτως γεωργὸς τις ἡρωτρίκ εἰς τὰ κτήματα τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς παρὰ τὸ χωρίον Μητρόπολιν τῆς Ἐπαρχίας Κινηουρίου τῆς Κρήτης ἀνεκάλυψε λευκὸν μαρμαρινὸν ἀγαλμα γυναικὸς ἀρίστης τέχνης ἀλλὰ δυστυχῶς ἡρωτηριασμένον κατ' ὅλα τὰ ἄκρα. Οὕτω δ' ἡρωτηριασμένον καὶ κεκλιμένον ἔχει ὕψος περὶ τὰ 0,30 τοῦ μέτρου καὶ βάρος περὶ τὰς 15 ὀκάδας. Καθ' ἃ εἰκάζεται ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς κλίσεως τοῦ σώματος παρίσταται γυνὴ ῥίπτουσα βέλος τοῦθ' ὅπερ παρέχει ἐκάστη τὸ ἐνδόξιμον ἵνα συμπράνῃ ὅτι εἰκονίζεται ἡ Ἀρτεμις ὡς κυνηγός. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε τὰ ἱμάτια αὐτῆς φαίνονται βραχέα καθήκοντα ἄχρι τῶν γονάτων, οὔτε ἐκ τοῦ ὤμου αὐτῆς ἀνιέρηται φρέτρα βελῶν, ἀλλὰ πρέστανται ὅλως γεγυμνωμένη, οὐδόλως ἀπίθκον καὶ παριστᾷ τὴν Κύπριν Ἀφροδίτην ἀνυδουμένην. Κατασχεθὲν τοῦτο τηρεῖται εἰς τὸ οἰκεῖον Δημηρχεῖον Ἀμπελούζου μέχρι νεωτέρας διαταγῆς. Ἐπίσης εἰς τὸ χωρίον Πλάτανος τῆς ἰδίας ἐπαρχίας ἀνευρέθησαν ὁμοιοτρόπως τρεῖς κιθῶτια πήλινα μήκους δύο περίπου μέτρων, ἅπερ θὰ ἦναι βεβήως ἀρχαῖοι σαρκοφάγοι.»

— Ἐκνελήφθησαν ἐν τῇ παρὰ τὴν Τροίαν πόλει Ἀσπὶ αἱ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἀμερικανικοῦ ἰνστιτούτου. Ἀνευρέθη δὲ μέχρι τοῦδε ἡ ἀγορὰ καὶ ἐνεργεῖται ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ὁδοῦ τῶν Τύμβων, ἐν ᾗ εὑρέθησαν πολλοὶ σαρκοφάγοι περιέχοντες ὠραῖα πήλινα εἰδῶλια καὶ ὀλίγα ἀγγεῖα.

— Ἡ Αὐστριακὴ κυβέρνησις ἐπέτυχεν παρὰ τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως τὴν ἐκδοσὴν φερمانίου ὅπως ἐπιχειρηθῶσιν ἀνασκαφὴ παρὰ τὰ ἀρχαῖα Λάγινα. Τὰ Λάγινα τῆς Καρίας ἦσαν οὐ μακρὰν τῆς Στρατονικείας, ἀναφέρονται δ' ὡς κατέχοντα λαμπρὸν νκὸν τῆς Ἐκείτης ἐν μνημονεύει ὁ Στράβων (XIV, 660), ὁμιλῶν καὶ περὶ τῶν τελουμένων ἐκεῖ μεγάλων ἐορτῶν. Παρὰ τὰ ἀρχαῖα Λάγινα σήμερον κεῖται χωρίον μικρὸν Λάκεα καλούμενον περὶ τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ Τζινά-Τζιχί, τοῦ ἀρχαίου Μαρτύου. Τὰς ἀνασκαφὰς αἵτινες ἀρχοῦνται κατ' αὐτὰς θάλει διευθύνει ὁ κλεινὸς ἀρχαιολόγος Βενδόρφ.

— Ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις ἀνέθηκεν εἰς τὸν κ. Δημοσθένην Βαλτατζήν ὅπως ποιήσῃ ἀνασκαφὰς μεταξὺ νέας Φωκίας καὶ Κύμης, ἐνθα λείψανα πολλὰ ὑπάρχουσι μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν ἀρχαίας πόλεως. Οἱ κάτοικοι τὴν τοποθεσίαν ταύτην καλοῦσι Παλκιδ Χωριό, ὃ δὲ κ. Βαλτατζῆς φρονεῖ ὅτι εἶναι Ἀκρίστια ἢ τῆς Αἰολίδος ἢ ἐπιλεγομένη Φρυωνίς. Αἱ ἀνασκαφαὶ

ἀπέδειξαν πράγματι τὴν ὑπερβὴν πόλεως, ἀποκαλύψασαι πολλὰ εἰσπία καὶ λείψανα τειχῶν.

— Τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου ἐν Παρίσις προσεκτῆτα τελευταίως ἐκ Σμύρνης προσληθῆσεν συλλογὴν ἐκ πεντήκοντα πηλίνων ἀγκλματίων προερχομένων ἐκ Μυρίνης τῆς Αἰολικῆς. Τὸ μεῖζον τῶν πηλίνων τούτων ἀγκλματίων περιστᾷ χρυστὴν ὥραιοτάτης διατηρήσεως. Ἀλλὰ τῶν πηλίνων τούτων ἀγκλματίων εἰσὶ μιμήσεις προκινεῖς τῶν Ἰωνογραφίων κορων, μέγα δὲ πῆλινον ἀγκλματίον περιστᾷ γυμνὴν Ἀφροδίτην μετ' ἀγγείου παρ' αὐτὴν καὶ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν **ΑΝΤΙΣΤΙΟΥ**, ὅπερ εἶναι ὄνομα τεχνίτου.

— Ὁ Γάλλος ἀρχιτέκτων Σοαζὺ ὅστις ἐξέδωκεν ἤδη τὴν πραγματείαν αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἀρχαίου ναυστάθμου τοῦ Φίλωνος ὃν ἐν δύο πίναξιν ἀναπαριστᾷ οἷος ἦν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐδημοσίευσεν ἄρτι δευτέραν πραγματείαν, ἐν ᾗ ἀνιδρύει ὡς εἰπεῖν τὰ ἀρχαῖα τῶν Ἀθηναίων τεῖχη συμφώνως ταῖς ἀρχαῖαις ἐπιγραφαῖς καὶ παραδόσεσιν. Ἡ νέα αὕτη πραγματεία συνοδεύεται ὑπὸ πίνακος ἐν ᾧ φαίνεται ὁλόκληρος ἡ σειρά τῶν μακρῶν τειχῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ἡπειρωτικοὶ μαστροπάδες. — Ἐν σελίδι 269 τοῦ παρόντος τεύχους ἐπαγγατεύθην περὶ τῶν Ἡπειρωτικῶν ἐνεπιγράφων μαστροπάδων καὶ ἀνεκοίνωσα τὰς ἐπιγραφὰς τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γνωσθέντων μοι. Ἐκτοτε περιῆλθον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πατρὸς μου δύο ἕτεροι μαστροπάδες οὓς ἀνακοινῶ σήμερον.

Ὁ πρῶτος τούτων φέρει τὴν ἐπιγραφὴν

Δ. Μ.

Κρασί σέ πίνω διὰ καλλῶ
κ' ἐσὺ μέ κροῦς στὸν τοῖχο.
Ἐγὼ σέ πίνω νὰ χαρῶ
κ' ἐσὺ μέ σέρονεις σὲν μὲρῶ.

Κάτωθεν τοῦ ἀγγαίου γέγραπται N° 3 C. C.

Ἦτοι τὰ μὲν γράμματα CC εἶναι τὸ σῶμβολον τοῦ ἐργαστασίου Καλεγέρη καὶ Καζάλη τοῦ παρὰ τὸ Πέταρον, ὃ δὲ ἀριθμὸς 3 ὑποδεικνύει ὡς τότε εἶχον ὑποθέσει· ὅτι ἐν τῷ ἐργαστασίῳ ἐκάστη ἐλληνικὴ ἐπιγραφὴ εἶχε καὶ ἰδιαίτερον ἀριθμὸν ἵνα ἀναγνωρίζηται, οὕτω δὲ τῶρα ἔχομεν πλήρη τὴν σειράν τῶν ἐπιγραφῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1-4. Τοῦ μαστροπᾶ τούτου ὁ χρωματισμὸς εἶναι κυανοῦς ὁλόκληρος, διαφέρει δὲ κατὰ τοῦτο τῶν λοιπῶν, ὧν ὁ χρωματισμὸς εἶναι ποικιλότερος (ὄρα πίνακα B).